

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola

Jaroslava Seiferta 148, 276 01 Mělník

Identifikátor školy: 600 047 369

Zřizovatel: Město Mělník, náměstí Míru 1, 276 01 Mělník

Školský úřad Mělník, Tyršova 105, 276 01 Mělník

Termín konání orientační inspekce: 17. - 19. ledna 2000

Čj.	036 46/00-2031
Signatura	oc3zt102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

I. stupeň - český jazyk, matematika, prvouka

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. V členění učiva byly zjištěny dílčí nedostatky ve specifických složkách českého jazyka - v literární výchově, psaní a slohovém výcviku. Ze zápisů v třídních knihách (zejména 4. a 5. ročníku) není zřejmé konkrétní učivo psaní, slohu a literární výchovy. V těchto oblastech není učivo plánováno, a tím není vyloučena možnost obsahové duplicity či nepřiměřenost vzhledem ke schopnostem a věku žáků. Vyučujícími vypracované časově tematické plány učiva mají formální charakter, jejich rámcové zpracování v konkrétním naplňování nezajišťuje zjevnou kontinuitu výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky. Obsah výuky je určován učebnicemi a učebními texty, koordinace s učebními osnovami má rezervy. Pozitivní byla v rámci prvouky neformální realizace dopravní výchovy, v jazykové výuce prvky výchovy ke zdravému životnímu stylu.

Perspektivní a bezprostřední příprava některých pedagogů I. stupně neprobíhá plně v souladu s východisky a cíli schváleného vzdělávacího programu. U některých vyučujících se projevuje v přístupu k obsahu a organizaci výuky nekvalitní rutinní práce a improvizace. V oblasti českého jazyka využívají žáci nabídky nepovinného předmětu literárně dramatické výchovy. O žácích se specifickými poruchami učení (dále jen SPU) jsou vyučující informováni, v průběhu hospitovaných hodin nebyl odborný individuální přístup vždy dostatečně uplatňován. Navíc individuální vzdělávací programy žáků se SPU nejsou vypracovány. Reeducace SPU probíhá v rámci ambulantní dyslektické nápravy. Ze záznamů v žákovských knížkách vyplývá, že žáci nejsou k účasti na nápravě pozitivně motivováni. V jednotlivých hodinách nebyly vždy cíle výuky jasně promyšleny a specifikovány, chybělo efektivní vyhodnocení s konkrétním pozitivním dopadem na jednotlivé žáky.

Ve sledovaných předmětech je plně využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících. Z celkového počtu sledovaných hodin bylo 88 % vedeno vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Délka pedagogické praxe ani způsobilost vyučujících neovlivnila kvalitu sledované výuky.

Výuka probíhala převážně v kmenových učebnách. Absence odborné učebny hudební výchovy a samostatných prostor pro školní družinu přináší komplikace v organizaci výuky a přípravě vyučujících na výuku. Prostorově učebny vyhovují psychohygienickým zásadám, z hlediska estetického (zastaralá malba) a funkčního (nedostatečného zastínění) jsou z velké míry nevyhovující. Funkční vybavení didaktickou technikou a názorným materiálem je minimální, podnětnost a estetika prostředí jsou kvalitativně rozdílné. Kladem je vybavení některých učeben novým žákovským a úložným nábytkem. Starší vybavení je dosud vyhovující. Učební pomůcky jsou v omezené míře průběžně inovovány, v rámci sledované výuky byly funkčně využity jen v některých ročnících (1. a 2. ročník). Škola vytváří velmi dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, avšak některé vyučující v průběhu výuky nevěnovaly potřebnou pozornost relaxaci, větrání učebny a návykům zdravého sezení.

Přístup vyučujících k organizaci výuky z hlediska forem a metod práce je kvalitativně rozdílný. V některých hodinách českého jazyka neodpovídala struktura hodiny věku žáků a výukovým cílům. V několika hodinách byla výuka metodicky a didakticky promyšlená, aktivizovala žáky, byla diferencovaná a logicky obsahově a organizačně strukturovaná. Vyučovací metody byly cílené, zadání úkolů formulováno problémovým způsobem. Použité formy práce umožnily vzájemnou spolupráci žáků a aplikaci teoretických poznatků v praktickém řešení.

Nedostatky byly u některých vyučujících zejména v organizaci výuky, která žáky vedla

k pasivitě v důsledku nepromyšlené frontálně organizované výuky (pasivní opis z tabule, nekonkrétní zpětná vazba, kvalita formulace otázek, absence sledování komplexnějších vědomostí a dovedností žáka). V některých hodinách nebylo jasné, čeho mají žáci dosáhnout, co je cílem výuky a jak k němu mají efektivně dojít. Ve sledované výuce českého jazyka (jazykové vyučování) nebyli zohledňováni žáci se SPU, klasifikace neměla motivující charakter. Účinně byly využívány učební texty, v menší míře učební pomůcky a nedostatečně didaktická technika. Prostor pro samostatné aktivní učení a práci s různými zdroji informací byl vytvořen v malé míře. Prostor pro vlastní názor a zkušenost žáků byl většinou dostatečný. V matematice umožňovaly vyučující alternativní způsob řešení, žáci byli vedeni k aplikaci učiva. V českém jazyce nebylo učivo dostatečně aplikováno. Organizace výuky neumožňovala vždy žákům pracovat individuálním pracovním tempem, nevhodné bylo zadání nezvládnutého úkolu k domácí přípravě. Skupinové aktivity žáků a kooperativní techniky učení byly organizovány minimálně. Ve většině hodin byl vyučovací čas využit efektivně. Věcně nesprávně interpretované učivo se vyskytlo jen ojediněle. Organizace jazykového vyučování v 5. ročníku a zařazené formy práce neodpovídaly psychohygienickým a didaktickým zásadám. Písemnosti některých žáků jsou na nízké úrovni, vyžadují systematictější vzdělávání v rámci českého jazyka - psaní a důslednou motivující kontrolu vyučujících.

Efektivní vstupní a průběžnou motivaci využívají vyučující zejména v nižších ročnících. Vhodně bylo motivováno zadání domácího úkolu a jeho následná kontrola. Učivo bylo ve většině hodin aktualizováno, žáci měli možnost uplatnit své zkušenosti. Ve sledovaných hodinách literární výchovy byl zřejmý prostor pro promyšlenou motivaci žáků ke čtenářství (4. ročník), vytváření a korekci čtenářského vkusu přiměřenou formou práce s literárním textem. Vyučující aplikovaly pozitivní posilování žáků a motivační výzvy, avšak u problémových žáků je nepoužily. V nedostatečné míře byla zařazována motivující konkrétní a okamžitá zpětná vazba (5. ročník). Otázky a zadání úkolů některými vyučujícími nevytvářejí předpoklady k pochopení souvislostí a aplikaci učiva. Ne vždy byla respektována zásada přiměřenosti z hlediska obsahu a formy práce. V malé míře byl vytvářen prostor pro sebehodnocení a sebekontrolu žáků. Hodnocení výkonu žáků mělo převážně obecný charakter. Písemná práce s chybou je neefektivní (opravy diktátů v 5. ročníku). Rezervy jsou ve zkvalitnění forem práce s chybou při výcviku čtenářské techniky (4. ročník). Četnost hodnocení formou klasifikace je u některých žáků v 5. ročníku v matematice nedostačující. Zjištění ČŠI dokládají, že kvalitně zpracovaný vnitřní klasifikační řád školy není všemi vyučujícími akceptován. Z evidence zapomínání a jiných prohrěšků žáků (třídnický sešit v 5. ročníku), jejich sumarizace jako podkladu hodnocení a informací pro rodiče nejsou analyzovány příčiny jednání žáků. Z hlediska výchovného působení na žáka a následného neaktuálního výchovného opatření je tento postup pedagogicky nevhodný.

Pro vzájemnou komunikaci žáků a vyučujících je příznačná vzájemná akceptace a přiměřená tolerance, pozitivní vztahy. Verbální a neverbální komunikace vyučujících je na velmi dobré úrovni, pro některé je příznačná velká míra laskavosti a respektu k osobnosti žáka. Komunikativní dovednosti žáků jsou obecně rozvíjeny, v rámci sledované výuky prvouky cíleně a systematicky. Vyučující dbají o přesnost vyjadřování a používání odborných pojmů. V literární výchově (4. ročník) nebyli žáci vedeni k souvislému jazykovému vyjadřování. Názory žáků a jejich odpovědi byly v hodinách akceptovány, míra myšlenkového pochopení a jejich dalšího rozvoje byla u jednotlivých vyučujících kvalitativně odlišná. Možnost vzájemné komunikace mezi žáky není v rámci výuky běžně využívána. Dominantní je vztah a komunikace učitel - žák. Projevy nežádoucího chování žáků se v průběhu sledované výuky neobjevily. Žáci převážně projevovali pozitivní vztah k výuce, u některých vyučujících je prostor pro profesionální pedagogické hledání příčin neúspěšnosti či problémových projevů.

V oblasti plánování a přípravy má výuka citelně slabá místa, v oblasti personálních podmínek je vynikající, materiální a psychohygienické podmínky výuky, účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce, motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučování mají celkově průměrnou úroveň, na velmi dobré úrovni je spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání ve sledovaných hodinách na I. stupni jako průměrnou.

II. stupeň - český jazyk

V průběhu inspekce byly hospitovány tři hodiny mluvnice. Časová dotace ve sledovaném předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Probírané učivo odpovídá plánům jednotlivých vyučujících, které vypracovávají na základě pokynu vedení školy. Uvedené plány slouží pedagogům pouze jako rámcové a časové vodítko, jiný význam nemají. Zmíněné tři hodiny byly hospitovány u vyučujících s nestejnou délkou praxe. Všechny tři jsou k výuce českého jazyka odborně a pedagogicky způsobilé.

Výuka probíhala v kmenových třídách které jsou dostatečně velké, ale jejich prostředí nepůsobí esteticky. Počet pomůcek je dostatečný, jejich praktické použití se zúžilo na slovník cizích slov. Větší názornost hodin a použití didaktické techniky jsou značnými nedostatky.

Z použitých forem je nejčastější frontální vyučování. Přesto, že každá z vyučujících zná v jednotlivých třídách všechny žáky s dysfunkcemi, ve sledovaných hodinách nebyla žádná diferenciací úkolů a požadavků zaznamenána.

V nejvyšších ročnících vše směřuje k úspěšnému zvládnutí přijímacích zkoušek, a proto musí všichni žáci plnit všechny úkoly ve stejném rozsahu a zadání.

Oblast motivace a hodnocení nepředstavuje silnou oblast výuky. Žáci nejsou dostatečně motivováni, neexistuje průběžné a systematické hodnocení jejich úspěšnosti. V hodinách se minimálně používá slovního povzbuzujícího hodnocení.

V průběhu hospitací nebylo zaznamenáno žádné individuální zkoušení, a proto nelze tuto oblast zhodnotit. Četnost hodnocení formou klasifikace je dostačující.

Oblast interakce a komunikace mezi žáky a učiteli je založena na pevně daných pravidlech, která jsou všeobecně respektována. Snaha jedné z vyučujících o blízký a kamarádský vztah se žáky však vyústila v jejich malou pozornost a soustředěnost.

Prostor pro diskuzi je v jednotlivých třídách dostatečný, žáci mají možnost volně vyjadřovat své názory. V praxi tak činí ojediněle.

Oblasti plánování a přípravy a personální podmínky jsou ČŠI hodnoceny jako velmi dobré, všechny ostatní oblasti (materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody práce, motivace a hodnocení a interakce a komunikace) jsou hodnoceny jako průměrné.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání ve sledovaných hodinách jako průměrnou.

Matematika

Sledováno bylo osm hodin u všech tří vyučujících druhého stupně školy.

Dvě z vyučujících jsou plně kvalifikovány, třetí vyučující, která je současně zástupkyní ředitele, není pro matematiku aprobována. Žádná z vyučujících se již delší dobu dále nevzdělává. Výuka probíhá v kmenových třídách, které nejsou vybaveny potřebnou audiovizuální technikou, zpětnými projektory a didaktickými pomůckami. V žádné ze tříd není vytvořeno pro vyučování matematiky podnětné prostředí. Rovněž učebna výpočetní techniky není pro výuku matematiky přizpůsobena. Vyučující mají formálně zpracované tematické plány, které korespondují s platnými osnovami.

Průběh vyučovacího procesu se řídí podle používaných učebnic, bez ohledu na mezipředmětové vztahy a případné koordinace například s výukou fyziky (6. třídy). Ve škole funkčně nepracuje metodické sdružení. Příprava na vyučování vychází převážně ze zkušenosti a rutiny. Nástrojem předávání znalostí je pouze frontální způsob práce umožňující podle aktivity vyučujícího i značnou pasivitu žáků. Nižší efektivita výuky je kompenzována tlakem na domácí přípravu žáků, pravidelným plošným zadáváním domácích úkolů. Při některých hodinách vyučující používaly vyjma křídly a tabule i kalkulačky a připravené okopírované pomocné materiály. Nízká efektivita některých hodin se vyznačovala tím, že vyučující zapisovaly nepřipravené texty současně s žáky na tabuli, procvičování se soustředilo na jednotlivce a ostatní se účastnili podle zájmu. Ve většině sledované výuky chyběly podstatnější podněty k aktivnímu učení, aktualizaci učiva a vedení žáků k aplikaci poznatků. Kladem sledovaných hodin byla skutečnost, že všechny vyučující dodržovaly zásadu závěrečného shrnutí a zopakování nových poznatků.

Motivačním stimulem k osvojení poznatků je převážně klasifikace, ve třídách není v průběhu výuky žádná vnitřní diferenciací. Dokonce i ze čtyř vykazovaných žáků s vývojovou poruchou dyskalkulií jsou tři žáci v prvním čtvrtletí hodnoceni nedostatečnou. Individuální učební plány pro tyto žáky zpracovány nejsou. Vzájemné působení učitel žák probíhá za dominantního postavení vyučujících s nevýrazným působením na rozvoj komunikativních schopností žáků.

Podmínky vzdělávání jsou v oblasti personální na průměrné úrovni v oblasti materiální mají výrazné nedostatky. Plánování a příprava výuky má citelně slabá místa. Organizace, formy a metody výuky některých sledovaných hodin byly s výraznými nedostatky, převažovaly však hodiny průměrné. Interakce, komunikace a motivace žáků byla průměrná.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu výuky matematiky ve sledovaných hodinách jako průměrnou.

Cizí jazyky

Ve škole je vyučován anglický a německý jazyk. Časová dotace uvedených předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků se opírá hlavně o používané učebnice a je v souladu s osnovami schváleného programu Základní škola. Používané plány práce jednotlivých vyučujících mají pouze formální charakter.

Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a v používání učebnic je zajištěna. Vybrané učebnice a používané materiály splňují dané podmínky.

Vyučující jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení a chování, avšak žádná

individuální práce či diferenciací úkolů nebyly ve shlednutých hodinách zaznamenány.

Příprava na jednotlivé hodiny byla rozdílná: od detailního rozpracování jednotlivých částí po rutinní práci podle učebnice.

Výuka anglického jazyka je zajištěna třemi a německého pěti vyučujícími. Pouze jedna z vyučujících je pro tuto výuku aprobována.

Výuka jazyků probíhá většinou v kmenových třídách, které jsou prostorově vyhovující. Jejich prostředí však není dostatečně motivující.

Škola má dostatek pomůcek pro výuku cizích jazyků, jejich použití (s výjimkou magnetofonu) však nebylo zaznamenáno. V žádné hodině nebyla registrována práce se slovníky. Škola má počítačové jazykové programy, ty však nejsou vyučujícími používány. Náznost výuky a využití didaktických pomůcek bylo ve shlednutých hodinách velmi malé.

Organizace, formy a metody výuky se u jednotlivých vyučujících výrazně lišily. Obecně lze konstatovat, že nejpoužívanější metodou výuky je frontální vyučování. V některých hodinách angličtiny byly použity prvky skupinové výuky. Celkově však hodiny - až na jednu výjimku - postrádaly svižnější tempo a vzruch. Vyučující kladli minimální důraz na průběžnou a systematickou kontrolu výslovnosti žáků. Používání a znalost spellingu v angličtině jsou na nízké úrovni.

Oblast motivace a hodnocení žáků představuje slabinu výuky cizích jazyků ve škole. Žáci nebyli často seznámeni s cíly a úkoly hodin. Průběžné a systematické hodnocení, které by mělo silně motivační charakter, prakticky chybělo. V žádné z hodin nebylo zaznamenáno zkoušení žáků. Úkoly a požadavky na žáky vyžadující zvláštní pozornost nebyly diferencovány.

Interakce učitel - žák a vzájemná komunikace byla přirozenější v anglickém jazyce; v jazyce německém převažují tradiční metody, formy a postupy: hodiny jsou méně hravé, a z toho se i odvíjejí vzájemné vztahy.

Prostor pro diskuzi žáků je dostatečný, je však žáky minimálně využíván. Naopak žáky je zneužíván velmi otevřený a kamarádský postoj začínající vyučující, což se odráží na pozornosti a soustředění žáků v některých jejich hodinách.

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem v sedmi hodinách jazyků, z toho ve čtyřech hodinách anglického a třech německého jazyka.

Na základě výše uvedeného hodnotí ČŠI oblast plánování a přípravy jako průměrnou, personální podmínky jako velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky výuky, účelnost a vhodnost organizace, forem a metod práce, motivace a hodnocení žáků mají celkově průměrnou úroveň a oblast interakce a komunikace je velmi dobrá.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání ve sledovaných hodinách skupiny předmětů cizí jazyky jako průměrnou.

Tělesná výchova

Výuka byla sledována u dvou vyučujících druhého stupně ve třech vyučovacích hodinách.

Personálně je zajištěna dvěma kvalifikovanými vyučujícími a jednou vyučující, která je na počátku kvalifikačního studia. Zajištění prostorových podmínek je komplikované. Podle možností a roční doby je využívána malá tělocvična v suterénu školy, renovované menší školní

hřiště s umělým povrchem, městská hala a sokolovna v Tyršově domě. Vybavení pomůckami je na dobré úrovni (vyjma míčů na házenou). Některé nadstandardní vybavení například na stolní tenis a florbal umožňuje škola využívat žákům i v odpoledních volnočasových aktivitách. Přechody žáků do haly jsou zajišťovány autobusovou dopravou. Z těchto důvodů je výuka organizována ve dvouhodinových blocích jedenkrát týdně. Žáci devátého ročníku mají navíc ještě třetí hodinu.

Sledované hodiny měly rozdílnou kvalitativní úroveň. Organizace, formy a metody práce byly podle zkušeností vyučujících individuálně odlišné. Vyučující prokazovali, že jsou schopni působit na vizuální vjemy žáků názornými ukázkami. U nezkušené učitelky však chyběly dostatečné opravy nepřesně zvládnutého pohybu a metodické návody, které by žáky vedly postupně k úspěšnému zvládnutí cviku. Rezervy se objevily i v organizaci hodin. V příliš početných skupinách cvičenců docházelo k delším prostojům. Sledovaná hodina v Tyršově domě trvala díky špatné organizaci přechodu žáků 22 minut.

Součástí výuky tělesné výchovy je i organizování lyžařského výcviku žáků. Lyžařský výcvik byl v letošním školním roce organizován pro dvacet pět žáků sedmých ročníků. Do celkového počtu čtyřiceti byli doplněni žáky druhého až devátého ročníku. Organizace i personální zajištění bylo v souladu s metodickým pokynem MŠMT k organizaci lyžařského výcviku. Neefektivní ve výchovně vzdělávacím procesu školy je skutečnost, že výcviková i výchovná část byla zajištěna pěti vyučujícími školy včetně ředitele a jeho zástupkyně. Výchovnou náplň výcviku nezajišťovaly vychovatelky, ale vyučující, za které muselo být ve škole suplováno.

Prostorové podmínky mají citelně slabá místa. Personální podmínky, plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody práce jsou průměrné. Motivace, interakce a komunikace mezi žáky a vyučujícími je velmi dobrá.

Celkově ČŠI hodnotí sledovanou výuku tělesné výchovy jako průměrnou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Výhledové koncepční záměry rozvoje školy jsou ředitelem písemně zpracovány velmi stručně pouze na jedné straně Výroční zprávy za školní rok 1998/1999. Dokument nazvaný „Koncepční záměry rozvoje školy“ je velmi obecný, bez časového ohraničení, bez stanovení dílčích cílů, odpovědnosti a termínů vyhodnocení. Svým obsahem se dotýká převážně zkvalitňování podmínek výuky a způsobů prezentace školy. Klíčovým předpokladem je snížení počtu tříd, a tím možnost výrazného zlepšení podmínek výuky. Ani tento předpoklad není nijak časově vymezen. K tomuto písemnému dokumentu škola (hlavně její vedení) zpracovává další samostatné projekty, převážně pro volnočasové aktivity žáků. Nadstandardní zpracování a zapojení se do účelových programů přináší žákům školy možnost širšího uplatnění a přináší i zkvalitnění materiálních podmínek.

Největším nedostatkem koncepčních záměrů vedení školy je skutečnost, že nejsou tvořeny za spolupráce s širší rodičovskou veřejností (při škole nepracuje žádné organizované rodičovské sdružení) a na záměru se nepodílí ani zástupci města. V průběhu školního roku se škola řídí

ročním plánem činnosti, ze kterého vychází při měsíční a týdenní organizaci výchovně vzdělávací činnosti.

Výuka ve škole probíhá podle schválených učebních programů. V 1. až 8. ročníku to je Základní škola čj. 16 847/96-2, v 9. ročníku dobíhá program rozvolněných osnov čj. 18 730/91-20. Učební osnovy byly ve sledovaných předmětech učiteli rozpracovány do tematických plánů, jejich kvalita však svědčí o pouhé formálnosti zpracování. Škola nabízí celkem patnáct povinně volitelných předmětů a ve skupině nepovinných předmětů a zájmových kroužků devět aktivit. Činnost v této oblasti je nadprůměrná.

Na druhém stupni je v tomto školním roce vykazováno 29 žáků s vývojovou poruchou učení. V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno nedostatečné zajištění individuálního přístupu, plánování a přípravy na práci s těmito žáky. Podle inspekčních zjištění je práce s těmito žáky školou spíše deklarována než skutečně realizována.

Koncepční záměry a plánování postrádají širší participaci partnerů, časové omezení a důsledné vyhodnocování. Celkově je oblast plánování ČŠI hodnocena jako průměrná.

Organizování

Oblast organizování patří mezi silné stránky řízení školy. Ředitel jasně stanovil kompetence jednotlivých pracovníků. V praxi však - vzhledem k ředitelovu širokému záběru - není zástupkyně ředitele v oblasti vzdělávacího procesu dostatečnou oporou.

Vedení školy má zpracovávánu a realizuje přehlednou strukturu řízení organizace, ve které každý snadno najde své místo.

Škola nemá ustaveny předmětové komise. Ředitel školy však jmenoval konkrétní učitele, zodpovědné za jednotlivé předměty, sledování a výběr učebnic a přenos informací.

Stávající informační systém školy je velmi dobrý. Rodičům jsou informace poskytovány prostřednictvím žákovských knížek a dopisů ředitele školy. Vyučujícím jsou informace poskytovány vedením prakticky průběžně, neboť ředitelna je spojena se sborovnou, kde se vyučující pravidelně scházejí. Pro širokou veřejnost může sloužit mimo jiné i Internet, neboť škola má vlastní webové stránky (www.seifert-melnik.cz), kde je v češtině a angličtině nabízen široký okruh informací.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Řád školy v rozporu s vyhláškou MŠMT č. 291/1991, § 15, písm. c o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, neobsahuje zmínku o zacházení s učebnicemi, školními potřebami a školním majetkem. Dále školní řád neobsahuje v rozporu s pokynem ministra k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních č. j. 16 227/96-22 zákaz nošení, držení a distribuce a zneužívání návykových látek. Inspekce dále konstatuje, že ve školním řádu nejsou obsažena žádná práva žáků.

Pro zákonné zástupce i žáky jsou určeny pevně dané konzultační hodiny všech vyučujících. S jejich rozvrhem byli rodiče na začátku školního roku průkazně seznámeni.

Výroční zpráva školy má velmi dobrou úroveň, je vypovídající a veřejnosti přináší řadu potřebných informací. Navíc je místem, kde vedení školy v omezeném rozsahu publikuje své koncepční záměry.

Kvalita a funkčnost organizování života a práce školy je ČŠI hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy má stanoveny četné nástroje operativního řízení, kompletně postihující činnost školy. Avšak v některých oblastech, týkajících se zejména průběhu vlastního vzdělávacího procesu, nejsou účelně, systematicky a cíleně využívány. Vedení pracovníků školy má charakter otevřeného systému, vstřícného přístupu, založeného na důvěře a víře v pozitivní volní vlastnosti pracovníků školy. Operativní řízení jako celek má dílčí rezervy ve funkčnosti a účinnosti realizace stanoveného systému plánování, kontroly a organizace (např. neformální činnost předmětových komisí, metodického sdružení I. stupně, hospitační činnost vedení školy s hlubší a cílenější motivační analýzou a profesionálnějším využitím sebehodnocení vyučujících).

Ředitel školy svým osobním příkladem vede pracovníky školy ke kreativnímu přístupu ve vzdělávání žáků (tvorba a realizace projektů za účelem zkvalitnění materiálně technického zázemí školy a průběhu výuky). Tyto pozitivní nestandardní aktivity jsou směřovány zejména do obecně problémových oblastí výchovy - prevence výskytu negativních výchovných jevů (kriminalita, drogová prevence) a kvality vzdělávání (výuka cizích jazyků, vzdělávání učitelů, zavádění nových vyučovacích metod - projekt Socrates). Na těchto aktivitách se spolupodílejí vyučující zejména v mimoškolních volnočasových aktivitách žáků a akcemi organizovanými školou (Integrované vyučování). Úspěšnost žáků v soutěžích a přijímacím řízení na střední školy svědčí o iniciativním přístupu a odborných schopnostech pedagogických pracovníků.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím není institucionálně definována, je součástí běžné vzájemné komunikace. Zjištění ČŠI v rámci hospitační činnosti ukazují u některých vyučujících (nekvalifikovaných, či s krátkou pedagogickou praxí) na potřebu systematictějšího a profesionálnějšího přístupu, na ověřování dopadu dalšího vzdělávání a sebevzdělávání učitelů ve výuce a pedagogických podnětů prezentovaných v rámci pedagogických rad.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) vychází z potřeb a požadavků školy, v rámci finančních a organizačních možností škola akceptuje iniciativu pedagogů. Formou seminářů a kurzů finančně i morálně vyučující stimuluje. Na DVPP se pedagogové z důvodu stabilizace finančně spolupodílejí. Prioritou je vzdělávání v oblasti cizích jazyků, ovládnutí PC (schopnost získávání informací - Internet, příprava pro uplatňování výukových programů ve výuce), výuka žáků se specifickými poruchami učení v rámci ambulantní dyslektické nápravy. Jednorázově probíhá vzdělávání v oblasti netradičních metod a forem práce, zdravotní tematiky a dalších. Vzdělávání v oblasti priorit školy probíhá dlouhodobě a diferencovaně dle vyspělosti účastníků. Škola aktivně organizuje v rámci akreditovaného vzdělávacího střediska vzdělávání lyžařských instruktorů.

Učitelská knihovna je průběžně inovována, systematicky vedena, poskytuje možnost sebevzdělávání. Informační systém školy, odběr časopisů a možnost volného přístupu vyučujících k Internetu vytvářejí velmi dobré podmínky k odborné a všeobecné informovanosti vyučujících. Podnětné, estetické a funkční prostředí sborovny je zřejmým dokladem zájmu vedení školy o pozitivní motivování pedagogů.

Písemná kritéria pro finanční ohodnocení (nenárokové složky platu) pracovníků školy jsou zveřejněna a slouží k aktivnímu sebehodnocení pracovníků školy. Systém umožňuje pružnou reakci a diferenciaci. Vzhledem k rezervám v efektivní kontrolní činnosti (závěry z hospitační činnosti) není při stanovení výše osobního příplatku dostatečně zřejmé zastoupení kritéria kvality výuky jednotlivých učitelů. Nenárokové složky platu jsou pracovníkům školy přidělovány písemně s časovým vymezením. Výše jejich stanovení sleduje mimo jiné i motivaci

pedagogů k dalšímu sebevzdělávání (individuální sledování odborné literatury a časopisů).

Systém pravidelného sebehodnocení školy se postupně vyvíjí zákonnou formou (Výroční zpráva školy), formou oslovení rodičovské veřejnosti, evaluací výsledků učení a jejich analýzou (vlastní prověrky učiva a standardizované testy), analýzou klasifikace žáků v příčinné souvislosti s vyučujícími v jednotlivých předmětech, evaluací výchovy (vyhodnocování volnočasových aktivit). Rezervy jsou v následném využívání výsledků evaluace v procesu výuky.

Stanovený systém a rozsah vedení a motivování pracovníků školy je ČŠI hodnocen jako průměrný, jeho výsledná efektivnost plně neodpovídá záměrům, snahám a aktivitám vedení školy a má malý konkrétní dopad na kvalitu výuky. Efektivnost vedení pedagogů má rezervy v důsledném a funkčním využívání nástrojů zpětné vazby, smysluplném využívání kompetencí svěřených jednotlivým pracovníkům školy.

Kontrolní mechanismy

Pro potřeby kontroly má ředitel písemně zpracován promyšlený kvalitní dokument „Plán kontrolní činnosti“, ve kterém se podrobně zaměřuje na všechny oblasti ovlivňující úspěšnou činnost školy. Součástí dokumentu je i stanovení termínů kontrol. Sledování výchovně vzdělávacího procesu je proklamováno náslechy, hospitacemi, analýzou kontrolních prací a kontrolou mimoškolní činnosti.

V průběhu inspekční činnosti byla v zavedeném systému zjištěna řada pozitiv i nedostatků. Všechny plánované kontrolní činnosti jsou konány, nejsou však důsledně spojené s dostatečnou kritickou analýzou jevů a přijetím následných opatření. Hospitační činnost vedení školy má nižší četnost, soustřeďuje se spíše na popis činností, minimálně na objektivní hodnocení výkonu učitele. Při společných rozborech vedení školy posuzovalo kvalitu výuky v některých hodinách výrazně lépe než školní inspektoři.

Pravidelně jsou zadávány srovnávací písemné práce z matematiky a českého jazyka. Výsledkem je procentuální zpracování úspěšnosti tříd a žáků, opět chybí zkoumání příčin výsledků a přijímání opatření. Jak vyplývá z inspekčních zjištění, potřebují nekvalifikované a začínající vyučující metodickou pomoc. Tato oblast není vedením školy zajištěna. Inspekční činností byly zjištěny výrazné rezervy v práci některých předmětových komisí (matematika)

a v práci výchovného poradce. Tyto oblasti také nejsou vedením školy důsledně kontrolovány. V přehledně zpracovaném dokumentu kontrolní činnosti chybí adresný systém kontrolních kompetencí.

Způsob kontroly nevede ke zvyšování kvality výchovně vzdělávací činnosti školy.

Pravidelná kontrola hospodaření a provozu školy je zajišťována ředitelem.

Idea kontrolního systému je formálně velmi dobře zpracována, naplňování však není důsledné a kvalitní. Celkem je tato oblast ČŠI hodnocena jako oblast s citelně slabými místy.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Péče o zdravotně postižené žáky

Tato péče probíhá individuálně v rámci ambulantní dyslektické nápravy (ADN). Záznamy nejsou vedeny, ve výuce není respektován Pokyn MŠMT k integraci čj. 16 138/98 a závěry z šetření PPP. Slovní hodnocení žáků není přílohou katalogových listů. Navíc u zdravotně postižených žáků, vyžadujících zvýšené finanční výdaje, nejsou vypracovány individuální vzdělávací programy. V rámci DDVP byli vyučující vzdělávání formou seminářů v oblasti reedukace specifických poruch učení. Zvýšené finanční výdaje na integrované žáky jsou školou využívány na pořizování speciálních učebních pomůcek a učebních textů a personální zabezpečení organizace ADN. Učitelská knihovna obsahuje odbornou literaturu s touto problematikou.

Škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. Metodické pokyny a výsledné diagnostické zprávy PPP nejsou plně respektovány. Vzdělávání zdravotně postižených žáků má citelně slabá místa.

Realizované školní projekty

- Integrované vyučování (I. a II. stupeň)
- Tatro
- Kvalitní způsob trávení volného času
- Rekonstrukce tělovýchovných prostor
- Sportem proti drogám
- Prevence kriminality
- Socrates

Formou projektů škola aktivně zkvalitňuje materiálně technické podmínky pro vzdělávání a volnočasové aktivity žáků (Školní klub). Zásadním kladem těchto projektů je fakt, že se do nich nejen zapojují, ale je i iniciují samotní vyučující. V této oblasti je ředitel hnacím motorem, ale není osamocen.

Vedení povinné školní dokumentace

V průběhu inspekce ČŠI zjistila drobné nedostatky ve vedení povinné školní dokumentace (neúplné vedení katalogových listů, personální dokumentace, třídní knihy).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- kritéria hodnocení pracovníků školy
- Výroční zpráva za školní rok 1998/1999

- přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za rok 1999
- dokumentace k realizovaným projektům
- výběr třídních knih
- výběr třídních výkazů a katalogových listů
- písemnosti, žákovské knížky a záznamníky žáků
- zápisy z pedagogických rad, provozních porad
- podkladová inspekční dokumentace
- písemná přidělení osobních příplatků pracovníkům školy
- organizační struktura školy
- řád školy
- inventární knihy učebních pomůcek, knihovny
- přehled odběru odborných časopisů
- analýzy dílčích sebehodnocení školy (prověrka učiva, klasifikace žáků)
- vnitřní klasifikační řád školy
- rozvrh hodin
- časově tematické plány učiva
- osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením (SPU)
- výkaz o ZŠ na školní rok 1999/2000
- písemná přidělení osobních příplatků pracovníků školy
- plán kontrolní činnosti

ZÁVĚR

Podmínky výchovně vzdělávací práce ve sledovaných oblastech.

Personální podmínky jsou velmi dobré. Psychohygienické podmínky jsou průměrné. Škola má nedostatek odborných pracoven, nedostatečně zařízenou učebnu informatiky a dislokovaná tělovýchovná zařízení, která komplikují jejich efektivní využití. Přes svůj koncepční záměr se škole nepodařilo vybudovat vlastní školní jídelnu. Školní družina je umístěna v kmenových učebnách.

Celkově oblast podmínek vykazuje citelně slabá místa.

Průběh výchovně vzdělávací činnosti ve sledovaných oblastech

Výuka na I. stupni byla hodnocena jako velmi dobrá až s výraznými nedostatky. Délka pedagogické praxe a kvalifikace vyučujících neovlivňovaly kvalitu výuky. Na druhém stupni školy převládají verbální a frontální způsoby výuky s malou aktivizací a nedostatečnou názorností.

Celkově je oblast průběhu vzdělávání průměrná.

Řízení školy

Koncepce školy vychází z analýzy podmínek, postrádá však širší podporu její realizace ze strany sociálních partnerů. Po stránce organizování je ředitel školy dobrým řídicím pracovníkem, vykazuje manažerské schopnosti. Vedení a motivování pracovníků je na průměrné úrovni, selhávají však kontrolní mechanismy.

Celkově je oblast řízení hodnocena jako průměrná.

Na základě této inspekce je škola ČŠI hodnocena jako průměrná.

Poslední komplexní inspekce proběhla ve škole v únoru 1996. Dodnes se škole nepodařilo výrazněji pokročit ve zlepšení prostorových podmínek, nadále chybějí odborné pracovníky. Změnou povrchu školního dvora se zlepšily podmínky na tělesnou výchovu a další mimoškolní aktivity.

Ve sledovaných oblastech nebylo shledáno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených za státního rozpočtu.

Doporučení řediteli školy:

- organizovat ADN formou nepovinného předmětu nebo zájmového útvaru, pozitivně žáky motivovat hodnocením jejich zájmu a snahy, zpracovat individuální vzdělávací programy formou dohody mezi školou a rodiči
- nově zpracovat školní řád
- lyžařský kurz organizovat s využitím externistů tak, aby byla minimálně narušena výchovně vzdělávací činnost školy
- výrazným způsobem zlepšit úroveň výuky (odborné učebny, didaktická technika ...)
- využívat kvalitně vytvořených hodnotících kritérií při rozboru hospitační činnosti
- zajistit realizaci vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení při respektování závěrů PPP a pokynu MŠMT k integraci zdravotně postižených žáků

Doporučení zřizovateli:

- vzhledem k velikosti školy a potřebě operativního řízení finančně podpořit inovaci školního rozhlasu
- v rámci zkvalitnění psychohygienických podmínek školy vymalovat učebny a vybavit potřebným zastíněním
- na základě koncepčních záměrů školy podpořit snižování počtu tříd (žáků) za účelem zkvalitnění podmínek výuky (vybudování odborných učeben)

Doporučení školskému úřadu:

- finančně podporovat inovaci učebních pomůcek, didaktické a počítačové techniky
- vzhledem k financování některých učebních textů a školních materiálů zákonnými zástupci žáků provést kontrolu čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. Dana Hanzelková	Dana Hanzelková v.r.
	Mgr. Jaroslav Černý	Jaroslav Černý v.r.

V Nymburku dne 21. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 2. 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Milan Němec	Dr. Milan Němec v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně

Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>
-------------------------------	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Mělník	27. 3. 2000	036108/2000
Zřizovatel Městský úřad Mělník	27. 3. 2000	036107/2000

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
10. 3. 2000	03689/2000	připomínky přílohou